

Λίγο πιο κοντά ήρθαν οι Σύλλογοι των Μηχανικών, με προοπτική οι σχέσεις αρχιτεκτόνων και μηχανικών, από «ανταγωνιστικές», που χαρακτηρίζονταν έως σήμερα, να περάσουν σε φάση συνεργασίας, σε τομείς όπως η προσαρμογή στη νέα πραγματικότητα για το σχεδιασμό των κτιρίων εν μέσω της κλιματικής αλλαγής και της οικονομικής κρίσης, αλλά και στην επικείμενη απελευθέρωση του επαγγέλματος, καθώς και σε ζητήματα Παιδείας (επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων ΤΕΙ).

Στην εκδήλωση αναδείχθηκε η αναγκαιότητα της συνεργίας όλων των μηχανικών οι οποίοι πρέπει να λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς όφελος του δημοσίου και κοινού συμφέροντος, με στόχο πάντα τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών. Η οργάνωση της σχετικής προσυνοδριακής εκδήλωσης έγινε με πρωτοβουλία του ΣΑΔΑΣ - ΠΕΑ, ενόψει του 11ου

Πανελληνίου Αρχιτεκτονικού Συνεδρίου, και σύμφωνα με τους παρευρισκομένους αποτελεί την αφετηρία για την αναδόμηση των σχέσεων των συλλόγων μηχανικών σε μια κρίσιμη συγκυρία για το σύνολο του κλάδου, με βάση πάντα το σεβασμό των χαρακτηριστικών και του ιδιαίτερου ρόλου της κάθε ειδικότητας στην παραγωγική διαδικασία.

Στο πλαίσιο αυτό, οι πρόεδροι των συλλόγων προχώρησαν στη σύνταξη και υποβολή κοινού υπομνήματος για τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων ΤΕΙ. Στο άμεσο μέλλον θα πρέπει να αντιμετωπιστούν από κοινού τα περιβαλλοντικά θέματα, οι νόμοι μελετών και έργων και τα επαγγελματικά δικαιώματα, υπό την ομπρέλα της νέας διοίκησης του ΤΕΕ, όπως επισημαίνουν οι Σύλλογοι Μηχανικών, προκειμένου να αποτραπούν οι δυσμενείς εξελίξεις που προδιαγράφονται για τον κλάδο.

Νέες συνεργασίες μηχανικών για την αντιμετώπιση της κρίσης

Το περιβάλλον καθορίζει την Αρχιτεκτονική

Σε μία εποχή που η πράσινη ανάπτυξη και η οικολογία αποτελούν βασικές παραμέτρους για τον κτιριακό, πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό πρέπει να προσδιοριστεί η σχέση μεταξύ του παραδοσιακού αρχιτέκτονα και του «green αρχιτέκτονα». Όταν το ζητούμενο στο σχεδιασμό των νέων έργων είναι και η ένταξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και οι νέες περιβαλλοντικές τεχνολογίες, τότε, όπως ανέφερε ο πρόεδρος του ΣΑΔΑΣ - ΠΕΑ, **Ευάγγελος Λυρούδης**, ο αρχιτέκτονας που θέλει να εργαστεί σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να έχει πρόσθετα γνώρισμα, όπως η αειφορία και η πολυστοχική προσέγγιση. Συγχρόνως, πραγματοποίησε μια εκτενή αναφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, επισημαίνοντας τον διεθνή αναπτυξιακό προσανατολισμό (People, Planet, Profit).

Σε αυτό το πλαίσιο κινούνται και οι δράσεις της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων (UIA), όπως παρουσιάστηκαν στο COP 15 της Κοπεγχάγης σύμφωνα με την Αντιπρόεδρο της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων, **Λίζα Σιόλα**, η οποία τονίζει ότι βασική προτεραιότητα της Ένωσης αποτελεί η δημιουργία επίσημων κειμένων ως προτεινόμενων ελάχιστων προτύπων για την εκπαίδευση του αρχιτέκτονα, την άσκηση του επαγγέλματος και τη σχέση του με την προστασία του φυσικού και δομημένου

“ Στο άμεσο μέλλον θα πρέπει να αντιμετωπιστούν από κοινού τα περιβαλλοντικά θέματα, οι νόμοι μελετών και έργων, και τα επαγγελματικά δικαιώματα, υπό την ομπρέλα της νέας διοίκησης του ΤΕΕ, όπως επισημαίνουν οι Σύλλογοι Μηχανικών, προκειμένου να αποτραπούν οι δυσμενείς εξελίξεις που προδιαγράφονται για τον κλάδο ”

Επιμέλεια: **ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΡΑΧΑΛΗΣ**

“Ο βιώσιμος σχεδιασμός αρχίζει στρατηγικά από τα αρχικά στάδια μιας μελέτης όλων των φορέων των μηχανικών, των κατασκευαστών, των ιδιοκτητών και των τοπικών αρχών”

βάλλον το οποίο να είναι άρτια σχεδιασμένο.

• Η κατασκευή και η λειτουργία των νέων ενεργειακών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής μπορεί σήμερα να γίνει με μεγάλο σεβασμό προς το περιβάλλον και την τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της χώρας μας. Σήμερα οι Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές (ΒΔΤ) είναι υποχρεωτικές διά νόμου και δύνανται να περιορίσουν όλες τις περιβαλλοντικές οκλήσεις εντός των πολύ αυστηρών πλαισίων τα οποία θέτει η νέα νομοθεσία.

Ο κ. Διαμαντίδης εμφανίστηκε σίγουρος ότι είναι η ώρα που οι μηχανικοί πρέπει να συμβάλουν στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των πόλεων του μέλλοντος και στην Ελλάδα. Πόλεις και σπίτια με βιοκλιματικό προσανατολισμό, με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και με σύγχρονη τεχνολογία. «Θα κάνουμε κάθε σπίτι στη χώρα μας ένα τόπο όπου αξίζει να ζεις» είπε χαρακτηριστικά.

«Κανείς σήμερα δεν μπορεί από μόνος του να προχωρήσει στη νέα εποχή. Οι απαιτούμενες γνώσεις είναι ασύλληπτες, οι τεχνικές μυριάδες και ο κόσμος μας πολύ πιο συνειδητοποιημένος».

Ως παράδειγμα αναφέρθηκε στη συνεργασία όλων των μηχανικών για τη διαμόρφωση του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ). «Ορίσαμε το “κτίριο αναφοράς”. Η υλοποίηση του Κανονισμού αυτού χρειάζεται τη στενή και συνεχή συνεργασία όλων των μηχανικών».

Ας προχωρήσουμε στην από κοινού διοργάνωση ενημερωτικών και εκπαιδευτικών εκδηλώσεων για τα μέλη μας, για τον Έλληνα μηχανικό. Ας μη στοχεύσουμε πιο χαμηλά από την κορυφή. Εκεί είναι η θέση μας, εκεί είναι η θέση της ελληνικής τεχνικής, κατέληξε ο πρόεδρος του συλλόγου.

Απαραίτητες οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για κάθε έργο

Η συνεργασία των ειδικοτήτων των μηχανικών είναι ο μόνος τρόπος για να προσεγγιστεί ένα περιβαλλοντικό ζήτημα, αλληλοσυμπληρώνοντας τις ό-

ειδικοτήτων. Το έντυπο απευθύνεται τόσο στους αρχιτέκτονες όσο και στους μελετητές μηχανικούς.

Διεπιστημονική προσέγγιση στις μελέτες και στα έργα

Τρεις στόχους έθεσε για το άμεσο μέλλον ο πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Μηχανολόγων - Ηλεκτρολόγων, **Στέλιος Διαμαντίδης**:

- Προσπάθεια για διεπιστημονική εκτέλεση μελετών κτιρίων και κατασκευών. Αυτό αυτόματα καθιστά τις κατασκευές άρτιες επιστημονικά και συμβατές περιβαλλοντικά.

- Το πρόβλημα του χωροταξικού σχεδιασμού αποτελεί σημαντικό ζήτημα το οποίο πρέπει πρωτίστως να αντιμετωπιστεί, προκειμένου να επιτραπεί στη χώρα μας να προχωρήσει στο φιλόδοξο ενεργειακό της πρόγραμμα. Με το χωροταξικό σχεδιασμό είναι σήμερα δυνατόν να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα της προστασίας της φύσης και των αρχαιολογικών χώρων, ενώ παράλληλα δύναται να δημιουργηθούν μεγάλες δυνατότητες για νόμιμη οικιστική ανάπτυξη μέσα σε ένα δομημένο περι-

περιβάλλοντος σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης.

Εξάλλου, όπως επισήμανε ο διευθυντής της «UIA WP ARES», αρχιτέκτονας **Νίκος Φυντικάκης**, η Διεθνής Ένωση Αρχιτεκτόνων θα συμβάλει στην εξυπηρέτηση των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής για όλες τις κοινωνίες μέσω μιας βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ παράλληλα υποδέχεται ανοικτά όλες τις νέες ιδέες.

Ο βιώσιμος σχεδιασμός αρχίζει στρατηγικά από τα αρχικά στάδια μιας μελέτης όλων των φορέων των μηχανικών, των κατασκευαστών, των ιδιοκτητών και των τοπικών αρχών. Η συνεργία σε πρώτο πλάνο δηλαδή.

Ο βιώσιμος σχεδιασμός αναζητεί υγιή υλικά για υγιή κτίρια, οικολογικές χρήσεις γης και μια αισθητική ευαισθητοποίηση, που να εμπνέει, να επιβεβαιώνει και να εξευγενίζει. Στοχεύει στη σημαντική μείωση των εκπομπών άνθρακα, των επικίνδυνων υλικών και τεχνολογιών και όλων των άλλων ρυπογόνων ανθρώπινων επεμβάσεων του κτιριακού επί του φυσικού περιβάλλοντος.

Στην ημερίδα, ο κ. Μπάκας, αρχιτέκτων μηχανικός, παρουσίασε την προσπάθεια συνεργασίας του ΣΑΔΑΣ - ΠΕΑ με την Εταιρεία Παροχής Αερίου Αττικής για την έκδοση ενός εγχειριδίου με σκοπό την ανάδειξη σωστών εφαρμογών εγκατάστασης του φυσικού αερίου, στο πλαίσιο της συνεργίας των

ποιες ελλείψεις, γιατί μόνο η ολιστική αντιμετώπιση οδηγεί σε επιτυχή λύση, επισήμανε από την πλευρά του ο μηχανικός Περιβάλλοντος, **Γ. Στραβοδήμος**, εκπρόσωπος του Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Μηχανικών Περιβάλλοντος.

Η εκπόνηση των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι απαραίτητη πλέον για κάθε έργο. Με τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις και την αυξημένη βαρύτητα που φέρνουν στη συμμετοχή των περιβαλλοντικών κριτηρίων στη λήψη μιας απόφασης είναι σημαντική η περιβαλλοντική προσέγγιση σε ένα έργο και σημαντικότερη όσο ποτέ η συνεργασία των μηχανικών που μετέχουν σε αυτό.

Αναφερόμενος στην σημασία των ΜΠΕ, ο κ. Στραβοδήμος τις χαρακτήρισε σύνθετες, καθώς παίζουν ρόλο πολλοί παράγοντες στη διαμόρφωση και εκπόνησή τους. Δεν παρέλειψε να τονίσει ότι οι περισσότερες ειδικότητες αντιμετωπίζουν πρόχειρα το αντικείμενο της εκπόνησης των ΜΠΕ, όπως και όλα τα περιβαλλοντικά ζητήματα, σαν να πρόκειται για άλλο ένα «χαρτί» μέσα στα τόσα που κατακλύζουν την ελληνική γραφειοκρατική πραγματικότητα. Αποτέλεσμα αυτού είναι να μη γίνονται αποδεκτές πάντα από τους δημόσιους φορείς ή, όταν γίνεται εφαρμογή, να προκύπτουν σοβαρά περιβαλλοντικά ζητήματα.

Βασικός λόγος γι' αυτή την αντιμετώπιση είναι το μη μετρήσιμο περιβαλλοντικό κόστος. Το κόστος της ΜΠΕ είναι σχετικά μικρό σε σχέση με το συνολικό κόστος της μελέτης του έργου. Δεν έχει, επομένως, ανάλογο οικονομικό ενδιαφέρον για το μελετητή. «Αυτή η προχειρότητα είναι ευθύνη όλων των ειδικοτήτων και μπορεί να σταματήσει» τόνισε και συνέχισε λέγοντας ότι «με τη συνεργασία των ειδικοτήτων, αλλά και με την αναγνώριση της σημασίας της συμμετοχής της κάθε ειδικότητας σε ένα έργο θα μπορέσουμε να πετύχουμε την ουσιαστική προσέγγιση και επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων».

Ο μηχανικός Περιβάλλοντος είναι μια νέα σχετικά ειδικότητα που ασχολείται με τα περιβαλλοντικά ζητήματα και αντικείμενο μελέτης του είναι οι επιπτώσεις των δραστηριοτήτων όλων των άλλων ειδικοτήτων στο περιβάλλον.

Μέσα στα νέα δεδομένα της εποχής, ο μηχανικός προσεγγίζει το αντικείμενο της μελέτης του, λαμβάνοντας υπόψη τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της δουλειάς του. Ο τρόπος που συμβάλλεται τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα αλλάζει.

«Η συνεργασία είναι ο μόνος τρόπος για να προσεγγίσουμε ένα περιβαλλοντικό ζήτημα, γιατί μόνο η ολιστική αντιμετώπιση οδηγεί σε επιτυχή λύση. Δε γίνεται να μετριάσεις τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο μιας βιομηχανίας μόνο κατά τη διαδικασία παραγωγής (αντικείμενο του Μηχανολόγου), πρέπει να επιλέξεις και κατάλληλη τοποθεσία (αντικείμενο του τοπογράφου ή αρχιτέκτονα), αλλά και να κατασκευάσεις το κτίριο λαμβάνοντας υπόψη την ε-

Η επιστημονική γνώση εγγύηση για

Προβληματισμένοι εμφανίστηκαν οι πολιτικοί μηχανικοί για το αντίκτυπο της κρίσης στο επάγγελμά τους, το οποίο έτσι και αλλιώς διανύει εποχή απαξίωσης. Χτυπώντας καμπανάκι ο πρόεδρος του Συλλόγου Πολιτικών Μηχανικών Ελλάδος, **Νίκος Ζυγούρης**, επισήμανε ότι είναι ώρα για καταμερισμό ευθυνών και της από κοινού αντιμετώπισης της διαφαινόμενης εξίσωσης τίτλων σπουδών ΤΕΙ και ΑΕΙ χωρίς ουσιαστικό έλεγχο.

Ο κ. Ζυγούρης έθιξε και το ζήτημα των ιδιωτικών κολεγίων που αναζητούν τρόπο να απονέμουν διπλώματα ισότιμα με αυτά των ΑΕΙ, ενώ εμφανίστηκε λάβρος κατά της κυβέρνησης για την πρόθεσή της να απελευθερώσει το επάγγελμα, με συνέπεια να εισχωρήσουν στο χώρο άτομα τα οποία δεν θα έχουν τις απαραίτητες γνώσεις.

«Όλα αυτά χωρίς καμία συναίσθηση ευθύνης απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, χωρίς καμία ηθική αναστολή για το πώς θα σχεδιαστούν και θα κατασκευαστούν τα έργα στα επόμενα χρόνια σε ό,τι αφορά την ασφάλεια των κατασκευών, τη λειτουργικότητα, την κατανάλωση της ενέργειας, την επιρροή στο περιβάλλον κλπ.»

Καταμερισμό ευθυνών και στο θέμα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούνται από την

ναρμόνισή του με το περιβάλλον» σημείωσε και κατέληξε: «Βλέπουμε πόσες ειδικότητες πρέπει να συνεργαστούν για την περιβαλλοντική προσέγγιση του έργου.

Ειδικότερα, ο μηχανικός Περιβάλλοντος πρέπει ενδεχομένως να αναλαμβάνει και ρόλο συντονιστή της ομάδας των μηχανικών που ασχολούνται με ένα έργο ιδιαίτερης περιβαλλοντικής σημασίας ώστε να φροντίζει για την πραγματική συνεργασία των ειδικοτήτων».

Ζητούμενο η υιοθέτηση των αποφάσεων των μηχανικών από την κεντρική εξουσία

Η απουσία στις ημέρες μας της συνεργασίας των φορέων με την κρατική διοίκηση και τους δημόσιους φορείς στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των έργων είναι περισσότερο ορατή από την απουσία της συνεργασίας των επιστημονικών φορέων μεταξύ τους, επισημάνει ο πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών, **Στέφανος Ξεκαλάκης**.

Αιτιολογώντας την άποψή του, παρουσίασε παραδείγματα από την επαγγελματική καθημερινότητα των Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών, επισημαίνοντας την αδυναμία διασφάλισης της δημόσιας γης, την προβληματική προστασία των δασικών εκτάσεων και την όξυνση του φαινομένου της αυθαίρετης δόμησης, καταστάσεις στις οποίες οδηγούμαστε από την έλλειψη του Εθνικού Κτηματολογίου.

Έδωσε, επίσης, έμφαση και στη μη τήρηση των κανόνων της επιστήμης και των διαδικασιών σε ό,τι

“ Η συμβολή των μηχανικών, στην προστασία του περιβάλλοντος είναι μικρή και μάλιστα εκμηδενίζεται εάν οι χρήστες των έργων δεν έχουν περιβαλλοντική συνείδηση ”

“Είναι ώρα για καταμερισμό ευθυνών και της από κοινού αντιμετώπισης της διαφαινόμενης εξίσωσης τίτλων σπουδών ΤΕΙ και ΑΕΙ χωρίς ουσιαστικό έλεγχο”

αφορά τη διενέργεια εργασιών χάραξης αιγιαλών και παραλίας από μη έχοντες τη γνώση επαγγελματιών και αντίστοιχα παραδείγματα τοπογραφικών για πολεοδομίες και δασαρχεία που συντάσσονται από επαγγελματίες που δεν έχουν ούτε το δικαίωμα, ούτε την επιστημονική κατάρτιση για να συντάξουν τα διαγράμματα, με αποτέλεσμα οι εκπονούμενες ιδιωτικές μελέτες να μην πληρούν τις προδιαγραφές και τα ποιοτικά στάνταρ. Παρόμοια

είναι η κατάσταση και στα έργα παραχώρησης και τις προδιαγραφές που αυτά ακολουθούν σε επίπεδο μελετών.

Σε ό,τι αφορά τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων ΤΕΙ και του νέου νόμου μελετών, που βρίσκονται στα σκαριά, ο πρόεδρος του συλλόγου τόνισε ότι: «Δεν είναι δυνατόν να συζητάμε για ποιότητα παραγόμενου προϊόντος και στο βωμό του μικροπολιτικού οφέλους να δίνουμε επαγγελματικά δικαιώματα από το παράθυρο. Δε γίνεται να μιλάμε για ποιοτικές μελέτες και να νομοθετούμε προς την αντίθετη κατεύθυνση».

Συμπερασματικά κατέληξε: «Ζητούμενο από τέτοιες συναντήσεις δεν είναι τι αποφασίζουν μεταξύ τους οι κλαδικοί φορείς, αλλά με ποιο τρόπο οι αποφάσεις αυτές θα υιοθετηθούν από την κεντρική εξουσία» και έθεσε ως πρωταρχικό στόχο να πειστούν οι κυβερνώντες ότι προϋπόθεση για τη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος είναι η

συνεργία όλων των εμπλεκόμενων φορέων και η συνεπής εφαρμογή αρχών και κανόνων.

Κάθε ενέργεια του μηχανικού έχει το δικό της περιβαλλοντικό αποτύπωμα

Οι σημερινές συνθήκες καθιστούν επιτακτική όσο ποτέ άλλοτε την ενσκόληση των μηχανικών με τη διαχείριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, καθώς οι επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον είναι ιδιαίτερα έντονες, αλλά και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί πλέον κοινωνική απαίτηση, οι λύσεις πρέπει να προέρχονται από εξειδικευμένα και επιστημονικά καταρτισμένα άτομα.

Όπως αναφέρει η εκπρόσωπος του Πανελληνίου Συλλόγου Χημικών Μηχανικών, **Χριστίνα-Νικολέττα Σηλιωτοπούλου** το σίγουρο είναι πως, όπως κάθε μηχανικός, οι χημικοί μηχανικοί γνωρίζουν ότι από την άσκηση του επαγγέλματός τους υπάρχουν και παράπλευρες δραστηριότητες και συνέπειες. Επίσης, θεωρείται δεδομένο από όλους τους μηχανικούς ότι οι μοναδικοί οι οποίοι έχουν την ευθύνη για τη διαχείριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την άσκηση του επαγγέλματος είναι οι ίδιοι. Η έννοια του «ο ρυπαίνω πληρώνω» είναι γνωστή και υιοθετημένη από όλους τους μηχανικούς.

Συνήθως οι χημικοί μηχανικοί, η κα Σηλιωτοπούλου, είναι συνυφασμένοι με τη χημική βιομηχανία, σύμφωνα και με το ΠΔ 274/97 και το Ν 6422/1934, που σημαίνει ότι οποιαδήποτε εγκατάσταση μεταβάλλει το περιεχόμενο ύλης ή ενέργειας ή σύστασης ονομάζεται χημική. Με την έννοια αυτή, καθώς και με τη σύγχρονη έννοια δράσεων υπέρ της αειφορίας, θεωρείται δεδομένο ότι οι ενέργειες και ο ρόλος του χημικού μηχανικού είναι απόλυτα συνυφασμένοι με το περιβάλλον.

Παράλληλα, όμως, η έρευνα, η ανάπτυξη, η παραγωγή, η διάγνωση, ο έλεγχος ποιότητας και η πιστοποίηση υλικών πάσης φύσεως, αποτελούν μέρος της δραστηριότητας του κλάδου, καθώς και οι μη καταστρεπτικοί έλεγχοι, η επιλογή, η διάγνωση, η συντήρηση, η προστασία και η διαχείριση υλικών, αλλά και η αποτίμηση και ο έλεγχος της ενεργειακής απόδοσης των υλικών στην κλίμακα των κυρίων, όπως και η αποδοτικότητα αυτών αποτελούν εξίσου μέρος της δραστηριοποίησης του χημικού μηχανικού.

Επιπλέον, οι χημικοί μηχανικοί παρέχουν υπηρεσίες στον τομέα της διοίκησης, της υγιεινής, της ασφάλειας, της εκπόνησης μελετών και της ανάπτυξης συστημάτων διαχείρισης.

Ο ρόλος των μηχανικών στον προσδιορισμό και την εύρεση βέλτιστης λύσης αποκατάστασης περιβαλλοντικών πλευρών είναι επιτακτικός. Αποτελεί εξάλλου αναγκαιότητα ο προσδιορισμός του περιβαλλοντικού αποτυπώματος από κάθε δραστηριότητα.

την προστασία του περιβάλλοντος

άσκηση του επαγγέλματος, θέλησε να κάνει ο πρόεδρος του συλλόγου, προχωρώντας ωστόσο και σε έμμεση παραδοχή ότι ο μηχανικός δεν είναι άμοιρος ευθυνών. Όπως είπε, τα τεχνικά έργα επιφέρουν δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις αλλά ωστόσο όλα έχουν να κάνουν με τον τρόπο σχεδιασμού και την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την εμπειρία και την ευαισθησία αυτού που σχεδιάζει.

Σε σωστή κατεύθυνση είναι η προσπάθεια που γίνεται προκειμένου να θεσπιστούν κανόνες (διεθνείς) για την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και ελληνικοί και διεθνείς οργανισμοί ασχολούνται με αυτό το αντικείμενο. Το πρόβλημα, όμως, όπως υποστήριξε, δεν μπορεί να λυθεί βάζοντας ταμπέλες προσπαθώντας να χαρακτηρίσουμε επαγγέλματα τα οποία καταστρέφουν το περιβάλλον.

Όπως, όμως, τα περισσότερα θέματα, έτσι και αυτό άπτεται της παιδείας που έχει ένας λαός. Και η ελληνική κοινωνία δεν έχει την κατάλληλη παιδεία, με συνέπεια το περιβάλλον να «υποφέρει» περισσότερο από τις απλές καθημερινές μας συνήθειες παρά τις από τις παραλείψεις των μηχανικών.

Μάλιστα, όπως είπε, «η δική μας συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος είναι μικρή και μάλιστα εκμηδενίζεται εάν οι χρήστες των έργων δεν έχουν περιβαλλοντική συνείδηση».

